

VYDÁVÁ SPOLEK OBČANŮ A PŘÁTEL MALÉ STRANY A HRADČAN
VYCHÁZÍ ČTVRTLETNĚ / ZDARMA

✱ MÍSTO ZÁZRAKŮ
NA MALOSTRANSKÉM NÁMĚSTÍ ✱
MÁNIČKY OD SLUNCŮ ✱ LETEC RAF
Z KAMPY ✱ MALOSTRANSKÁ DRBNA
NA CELOU STRÁNKU ✱

02/2018

ON

OBECNÍ NOVINY
MALÉ STRANY
A HRADČAN

PIJÍ TU JEŠTĚ MÚZY?

**Procházka
po malostranských
hospodách**

**Fotograf Vratislav Tachezy
vzpomíná na život v roubence
na Novém Světě**

PROCHÁZKA

text Lukáš Berný

foto Stanislav Tůma

Malá Strana odjakživa nabízela bohatou škálu pohostinství. Čas běží a některé kdysi slavné podniky už vzala doba a přetvořila k trochu jinému obrazu. Jakub Arbes by jen stěží poznal pivovarskou hospodu U Svatého Tomáše, dnes přetvořenou v luxusní hotel se soukromým barem. Max Švabinský by zase marně hledal dalmatskou vinárnu Makarska, již nahradila italská pizzerie s kavárnou a barem (vše nově zvané U Kostela). Leckdy mají nové podniky políčeno na jiné sorty návštěvníků, již hledají občerstvení mezi procházkami historií a probíráním suvenýry zaručené kvality. Ale tu a tam ještě zůstává část staré atmosféry, v jiných zase nabízejí kvalitní pohostinství. A když nic jiného, pochlubí se alespoň vlastní bohatou historií.

NĚMECKÝ MILÁČEK NÁRODA

„Má-li člověk dům na Malé Straně, s tím, rozumí se, spojena je povinnost chodit na plzeňské ke Schnellům a na obyčejné ke Glaubicům“, napsal spisovatel Karel Šípek už v roce 1878. Značky pív již sice neodpovídají, ale třeba právě do těchto podniků můžete zajít dodnes. Rozkošnou povídku o smyšleném založení obou hostinců a jejich soupeření sepsal před pár lety Přemysl Rut (*Náměsíčný průvodce Prahou*, 2003). Obě pivnice mají historii prastarou a dnes už se chlubí notně zvětšenými prostory, které pojmu až stovky hostů. Pravda, zejména z růžku Malostranského náměstí vykukující hotelový podnik **U Schnellů** už poněkud ztratil ducha tradiční pivnice, kde se scházivali profesori a umělci zvaní čtvrtěníci, kam chodil na inspiraci i telecí s paprikou Ignát Herrmann nebo kam se Jan Werich s Vladimírem Škutinou „zašili“ během příprav svých slavných televizních pořadů.

Podnik otevřel v 18. století původně jako kupecký obchod český Němec Andreas Schnell a jeden z jeho potomků, Bedřich Schnell, se stal miláčkem národa poté, co v závěti odkázal obrovské rodinné jmění Matici školské, spolku starajícimu se o české školy. Kuriózní bylo, že sám uměl česky jen lánaně. Jenže Čechům se jeden zavděčí těžko. A tak sice Schnell dostal na svůj hrob krásnou bronzovou plaketu od sochaře Viléma Amorta, ovšem po pár letech ji někdo ukradl.

U Glaubiců se historicky pivo nejen čepovalo, ale také vařilo. Kdysi zde žil skutečně malostranský primas a konšel Baltazar Globic z Bučina, který jen tak tak

CHODILI SEM HERCI Z NÁRODNÍHO DIVADLA, SLAVNÍ MALÍŘI, SLOVUTNÍ LITERÁTI, NADANÍ HUDEBNÍCI, SCHOPNÍ POLITIKOVÉ. JENOMŽE MŮŽE (ANEBO LÉPE CHCE) DNES JEŠTĚ OBYČEJNÝ ČECH ZAJÍT DO LEGENDÁRNÍCH HOSTINCŮ MALÉ STRANY, KTERÉ LECKDY PAMATUJÍ SAMOTNÉHO NERUDU? NĚKAM ANO, NĚKAM NE.

neztratil hlavu po bitvě na Bílé hoře. V Globicově domě míval ateliér známý fotograf Vojta, jehož snímky dodnes krásně dokumentují dobu konce císařství. Tehdy už byl místní hostinec vyhlášený, však se kolem něj odvíjí i část děje slavného Jiráskova opusu magnum *F. L. Věk*, dokončeného roku 1906: „Zatáhli přátelé mladého Věka do hospody U Glaubiců. V místnosti plné dýmu, plné lidí a stolů a plné šumu a hovorů ozýval se z kouta drnkot harfy, hlas houslí a zpěv...“ čteme ve slavném románu a dozvíme se, že „na Malé Straně u Glaubiců, tam že mají pivo...“.

Inu, ani dnes vás neurazí, navíc zde dostanete püllitr plzeniny – jak psával Ignát Herrmann – za 36 korun, což je cena v Praze vskutku ojedinělá. Nejen na Malé Straně. Doplňme, že zde zábavu od piana nejdnou rozproudil také Jaroslav Ježek.

HOSPODY „STARÉHO TYPU“

Tradiční pivnice najdeme ve dvou souběžných a pozvolně stoupajících ulicích k Hradčanům,

v Nerudově a Thunovské. Ve spodních částech svítí dvě mladší okénka do minulosti – pivnice U Kocoura v Nerudově a U Hrocha v Thunovské.

V prostorách pivnice **U Kocoura** kdysi fungovala lékárna pana Fragnera (později přestěhovaná přes ulici). Její místo v druhé polovině 20. století zaujala lékárna poněkud jiného typu – medicína se zde odměřovala na püllitry. Hostinec patří sice vůči výše zmiňovaným podnikům k mladším sourozencům, ale už má také na krku půlstoletí. A najít v ní místo k sezení v 70. nebo 80. letech byl stejný kumšt jako sehnat některou z knih zde často sedávajícího spisovatele Karla Pecky. Však hospůdku také zvěčnil ve svých *Malostranských humoreskách* (1985). Ovšem nechodil jen pan Pecka, zastavili se místní patrioti stejně jako Bohumil Hrabal, Vladimír Boudník, Vladislav Merhaut, Oldřich Hamera a mnoho dalších.

„V hospodě U Kocoura jsme s Hrabalem a jeho společností vypili nepředstavitelná kvanta

MALOSTRANSKÁ HOSPODA:

Historie, mýtus a skutečnost

Hospoda U kocoura, zdá se, navazuje dnes na bývalou slávu. Schází se tu stolní společnost Kocour tobě...

foto Helena H. Zahraděcká

...naopak slávu asi nejvýznamnější malostranské hospody U Bonaparta už asi nikdo neobnoví

letími. Dnes sem lidé spíše než „na dvě“ jdou na luxusní večeři, host z ulice raději zamíří do nedalekého lokálu, či přesněji Lokálu.

NA NÁRODNÍ DIVADLO

Kdo chce na dobré plzeňské a zároveň do podniku s tradicí, může na Malé Straně najít útočiště **U Bílé kuželky**. Restaurace stojící jen pár metrů od Karlova mostu není rozhodně lapačem turistů. U Bílé kuželky sídlila už v polovině 19. století Kluklerova vinárna, brzy se však proměnila v hostinec s různými typy piva (čepovalo se tu plzeňské, křižovnické, smíchovské či roudnické). Starali se o ně například Jan Janoušek nebo Anna Poppová. To ještě hospůdka bývala „tichá a zastrčená“, jak o ní psal tisk v roce 1922.

Přívlastek tichá však berme s rezervou, ve druhé polovině 19. i na počátku 20. století zde probíhaly každotýdenní taneční zábavy a později tu pravidelné zkoušky mívali i členové tamburašského orchestru. Bílá kuželka figuruje také ve výčtu míst, kde se vybíraly finanční prostředky na stavbu Národního divadla. Dneska je jednou z vlajkových lodí řetězce Lokál a nejednou zde potkáte i Lukáše Svobodu, mistra světa v čepování piva.

Stále větší pozornost – ve smyslu pivnice – k sobě přitahuje také **Malostranská beseda**, sídlící v bývalé radnici. Další z budov, která by si zasloužila celou knihu, protože hudební a divadelní sál se do pražské, potažmo národní kultury zapisuje desítky let. Divadlo se zde hrálo již za císaře pána. Působil tu amatérský soubor Pokrok, později, v 60. a 70 letech 20. století, divadlo Dostavník, stejně jako tu svou první domovskou scénu našli pánové rozkrývající osudy a práci Jára Cimrmana. Zázemí v Besedě mají hudebníci všemožných žánrů. Najdeme zde i galerii a videokavárnu. Zrenovované přízemí domu, stejně jako prostorný sklep, patří dnes mezi oblíbené prazdrojské pivnice.

Hospůdek, restaurací, barů a klubů najdeme na Malé Straně mnohem víc. Zastavili jsme se u těch s delší historií, ale mnohé další možná začínají psát svou historii právě dnes. Vyplatí se je sledovat...

Lukáš Berný je autorem knihy *Kde pijí múzy*, která je také k dostání v nás ve SPOLKU NA MALOSTRANSKÉM NÁMĚSTÍ 27 ✕✕

Pivní tácky byly zezadu bílé, a pokud nenacucaly pivem, kreslilo se na ně dobře

MÁNIČKY od Slunců

V hospodách jsem kreslil od mala. Když mi bylo kolem čtrnácti, byli jsme někde u moře na dovolené. Rodiče mě jednou kvečeru náhle postrádali a pak mě našli v hotelovém baru, jak za limonády a dortíky kreslím hosty.

„Velmi záhy jsem zjistil, že jen tak sedět nad püllitrem mě nebaví, a začal s sebou všude nosit skicák. Pravidelně jsme to mj. se Sašou Vondrou a klukama z kapel O.P.N. a Křik táhli z ‚Klampáče‘ – tak se říkalo hospodě v košířské Klamovce – přes Petřín (v létě se zastávkou U jezírek) ke Sluncům, tady ale zavírali v osm, tak pak dolů přes Bonaparta ke Glaubicům a odtud po zavíračce dvaadvacítkou k Šupům ve Spálené. A já všude kreslil. Nejvíce karikatur vzniklo patrně U Dvou Slunců, kde jsem měl ještě ruku nejjistější. Z karikatur zde nakreslených pak vznikla velká společná kresba všech mániček, které se zde scházely... někde mám jen malou fotokopii, čertví, komu se perokresba ve formátu A2 dostala do rukou a kde je. Ale byli na ní všichni androši i dva pinglové, Pepa a Bohouš, uprostřed.“

„Když jsme později plánovali Divadelní poutě, základnu jsme měli u Bonaparta. Tehdy mi stačilo s sebou mít jen tužku, protože pivní tácky byly zezadu bílé, a pokud nebyly nacucané pivem, kreslilo se na ně dobře. Stejně jako na účtenky nebo ubrousky. Nasekal jsem takhle tisíce karikatur a vtipů, které jsem vždycky dal těm, jichž se týkaly, sám nemám z té doby jedinou. Stejně jako tisíce kreseb, které jsem jako Umělec v hladovění nakreslil v kleci na Střeláku, v Bratislavě, v Roskilde a Aarhusu nebo v Kremži, kde všude jsme s Poutí byli.“

Pavel Beneš (1960), karikaturista, ilustrátor, grafik a pedagog, vedoucí ateliéru Vizualní design FUD UJEP v Ústí nad Labem. ✕

OZDRAVNÉ CENTRUM RELAX ARTE SANATORIUM zahajuje na Praze 1 kurzy cvičení k POSÍLENÍ CELKOVÉHO ZDRAVÍ

PONDĚLÍ 19:00–20:30 Kardio+posilování (ZŠ Karmelitská 13)

STŘEDA 17:30–19:00 Zdravé jógové protažení (Gymnázium Josefská 7)

PÁTEK 17:30–19:00 Dynamická meditace – prvky z Taj-czy cjuan (Tai-či),

Čchi-kung, Čínské jogy... (ZŠ Karmelitská 13)

Cena lekce: 1,5 hod. - 190 Kč

Zájemci se hlásí e-mailem, příp. telefonicky a budou jim sděleny další podrobnosti:

Ing. Petra Krulichová, manažerka 604 765 273 * MUDr. Jiří Kučera, PL pro dospělé 605 216 143

RELAXARTECENTRUM@GMAIL.COM